לידע אם זכר הוא · הא דאמר גויתו בכעדשה לא שמקומו כולם אלא שמקומו מיכר בכעדשה: "המפלת סגדל או שליא תשב לזכר ולנקבה · ול"ת בשליא ליתני נמי ולנדה דאימא הרחיקה לידתה וכבר כלו ימי טוהר כדאיתא לקמן בפירקין (דף כחי) נבי המפלת יד חתוכה אמ"ג דאמר בסמוך אין תולין השליא בולד יותר מג' ימים להאמיר מושמין יותר מג' ימים וי"ל דלא דמי דבהמפלת יד חתוכה איכא למימר דהרחיק או רוב הנוף כבר ילדה מקודם וכלו ימי טוהר לכל שליא אימא הולד בתוכה או שנם או מיתוק ועוד י"ל דאי הוה תני ולנדה ה"א מביאה קרבן ואיט נאכל דספק לידה היא קמ"ל מביאה קרבן ואכל והכי נמי קאמר לקמן: **קא** משמע לן אימא שמיסם הזריעו בבת אחת · לר"ת שפירש דאין (ג) מתעברת ומחזרת ומתעברת ואפילו נפל אחי שפיר וא"ל שהזריעו בבת אחת אבל לפרש"י שפירש" נבי ג' כשיס מסמעות בסוף מעוברת אמת תעשה עוברה סגדל שולד אחרון ממעך לורה הראשונה והא דאין תשב מוזרת ומתעברת ב) הייט בן קיימא ("דאין) כפל מוזרת ומתעברת לא הוה נ"ל הכא אימא שמיסם הזריעו בבת אחת והא"ל בביאה ראשונה הזריעה היא החלה ובביאה שניה הזריע הוא אחלה ומיהו י"ל דבעינן זה בב' ביאות אין תלוש לאחר אבל בביאה אחת ולנקבה דפעמים הוא מזריע אחלה ופעמים היא ולא אמר מדהאי זכר הא' נמי זכר אבל בביאה אחת סד"א מדהאי זכר הא' נמי זכר קמ"ל אימא שמיסם הזריעו בבת אחת ומיהו קשה מגלן דלא אמרינן בביאה אחת מדהאי זכר הא' נמי זכר אימא לעולם אמרי' ומאי' בב' ביאות ואשמעינן מאי' דסגדל הוי ולד אף בלא צורת פנים ולאפוקי מעדותו של רבי נחוניא ואע"ג דכבר אשמעינן בבכורות ובכריתות דמייתי בסמוך דסגדל הוא ולד מ"מ איצטריך נמי לאשמעינן דהוי ולד לענין לידה וי"ל דהייט דקמשמי בלשון שני ומיהו תימה נס לפר"ת דלקמן (דף כחי) נבי זכר ועומטוס משני נמי שהזריעו שמיסם בבת אחת ותרתי למה לי ולא אתא לאשמעינן דהוי ולד והא כבר תנא בהדיא בריאה טומטוס לא אנדרוגיטוס תשב לזכר ולנקבה: סגדל

וטורדין אותו אלא בודקין אותו בשמן שהשמן רך ומצחצחו ואין רואין אלא בחמה כיצד בודקין אותו כיצד בודקין אותו כדאמרינן אלא במה בודקין אותו לידע אם זכר הוא אם נקבה היא אבא שאול בר נש ואמרי לה אבא שאול בר רמש אומר "מביא קיסם שראשו חלק ומנענע באותו מקום אם מסכסך בידוע שזכר הוא ואם לאו בידוע שנקבה היא א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה י"ל"ש אלא מלמטה למעלה אבל מן הצדדין אימא כותלי בית הרחם נינהו א"ר אדא בר אהבה [תנא אם היתה נקבה נדונה כשעורה סדוקה מתקוף לה ר"נ ודילמא חוט של ביצים נינהו אמר אביי השתא ביצים גופייהו לא ידיעי חוט של ביצים ידיע א"ר עמרם תנא ב' זרבותיו כב' חוטין של זהורית וא"ר עמרם עלה כשל ערב ושני זרועותיו כב' חוטין של זהורית וא"ר עמרם עלה כשל שתי א"ל שמואל לרב יהודה *שיננא [לא תעביד עובדא עד שישעיר ומי אמר שמואל הכי והאמר שמואל אחת זו ואחת זו חששת אמר רב אמי בר שמואל לדידי מפרשא לי מיניה דמר שמואל לחוש חששת ימי טהרה "לא יהבינן לה עד שישעיר למימרא דמספקא ליה לשמואל והא ההוא שפירא דאתאי לקמיה דמר שמואל אמר הא בר ארבעין וחד יומא וחשיב מיומא *דאולא לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלא ארבעין יומין ואמר להו האי בנדה בעל כפתיה ואודי *שאני שמואל דרב גוריה: המפלת סגדל וכו': ת"ר *סגדל דומה לדג של ים מתחלתו ולד הוא אלא שנרצף רשב"ג אומר 'סגדל דומה ללשון של שור הגדול משם רבותינו העידו סגדל צריך צורת פנים א"ר יהודה אמר שמואל הלכה סגדל צריך צורת פנים א"ר אדא א"ר יוסף א"ר יצחק סגדל צריך צורת פנים ואפי' מאחוריו משל לאדם שסטר את חבירו והחזיר פניו לאחוריו בימי רבי ינאי בקשו לטהר את הסגדל שאין לו צורת פנים אמר להם ר' ינאי 'טיהרתם את הוולדות והתניא משום רבותינו העידו סגדל צריך צורת פנים אמר רב ביבי בר אביי אמר רבי יוחנן מעדותו של רבי נחוניא נשנית משנה זו אמר רבי זעירא זכה בה רב ביבי בשמעתיה דאנא והוא הוינא יתבינן קמיה דרבי יוחנן כי אמרה להא שמעתא וקדם איהו ואמר וזכה בה *למה הזכירו סגדל "והלא אין סגדל שאין עמו ולד אי דאתילידא נקבה בהדיה ה"נ הכא במאי עסקינן "דאתיליד זכר בהדיה מדו דתימא הואיל *ואמר רב יצחק בר אמי אשה מזרעת תחילה יולדת זכר איש מזריע תחילה יולדת נקבה מדהא זכר הא נמי זכר קמ"ל אימא שניהם הזריעו בבת אחת האי זכר והאי נקבה דבר אחד שאם תלד נקבה לפני שקיעת החמה וסגדל לאחר שקיעת החמה מונה תחלת נדה לראשון ותחלת נדה לאחרון סגדל דתנן גבי

[שייך לעיל כמשנה כה:]

מר אבנר המיי' פ"ו מכלי' איסורי ביאה הלכה ג סמג לאוין קיא:

מה ונ"ח פ מיי' שם הלכה יב:

[ביכמות ק: ופי' ביכמות יב: ופוס שם ד"ה שמא]

נ"ל דלא

תוספי הרא"ש

סגדל אי שליא תשב לזכר ולנקבה · ותימה מאלא שליא תשב נמי לגדה ראיסר הרחיקה לידתה וי"ל דבשליא לא שייך לסיסר הרחיקה לידתה ראין מיהרי הולד יוצא בלא השליא ואפילו את"ל דחיישינן י"ל דלהכי לא תנא לגדה דלא חיסא מביאה קרבן ואינו נאכל דכת"ג מישני לקמן בפירקין: אמר להם מיהרתם את הולדות · אפילו בלא צורה נמי חי ולד אע"ג דבפניו מורות קאמר ר' יוחנן לעיל דלא הוי ולד שאני סגדל (שרבמו) [שרוחקו] חביירו דמעיקרא הוה ליה צורת פנים:קמ"ל שניהן הוזריעו בבת אחת־מכאן משמע דאשה מתעברת אין אשה מתעברת תחורת ומתעברת והא דאמרינן נ' נשים משמשות בסוף מעוברת שמא תעשה עוברה סגדל לאר משום דחיישינן שמא תתעבר פעם אחרת אלא חיישינן שמא מעוברת היא תאומים ואם היתה משמשת כדרכה נכנס הזרע בין הולדות ודוחקן ונעשה האחר סגדל וכדרשיית לקמן פרק יוצא דופן: **סגדל** דתנן גבי

מוסף רש"י

(שייך לעמ' הבא)

בכור לנחלה. ליטול פי שנים, ואין בכור לכהן. למת פדיוס לכהן ה' סלעים (בכורות מו.).

יוצא דרך דופן. ע"י סם נפסחמו מעיה והוציאו את העובר לחוץ ונתרפאה (לקמן מ.).

שליא בבית. שהפילה האשה שליא ואין ולד ניכר בה (בכורות כב.). הבית טמא. אף אם אין ולד נראה הבית טמא משום אהל המת (לעיל יח.) כדקתני טעמא דאין שליא בלא ולד, אלא שמיתוק, ואפילו"כ הבית טמא דשמא לא נימק עד שיצא וקדקד שנטל טמא את הבית (בכורות כב. וש"מ). זעירא דמן חברייא. לעיר ציסיבה, ולי נראה דאוקמינא זעירא היה נקרא דמן מבריא, שמבני ציסיבה (מולין לא. ועי"ש יב:). שדרר של לולב. לבד מעלין, שהבנים מרוכים למעלה לאחר שכלתה השדרה שאין עוד עלין דבוקין ועולין בו (סוכה לב:). שיהא יוצא מן ההדס. כשם שהוא גבוה במין מטולן (שם). שותים. דשנות של סוכה (סנהדרין ד.) מזרמים ונפוחים כמין גאם, אי דרומים מערבים (סוכה ו:) כהלכתן. שלמות (סנהדרין שם) כאורך כל הסוכה ורחבה ואחד לרוחבה (סוכה ד:) כשיעור משך סוכה (שם ו:). שלישית אפילו טפח. ברוס י' טפחים (סנהדרין שם) דהכי תנמריה רחמנא למשה מסיני, דבגליסיא פני ניה בטפח (סוכה ד:). טפח על טפח על רום טפח. הלכה למשה מסיני הוא, אבל פחות מטפח לא מכיח ולא מוקן, לא מכיח אם הטומאה מחת רלאו אמד רלאו אמד וכלים מחת רלאו אמד שני וכיון קורה מרוחב ורחבה טפח ולחיה לכהים טומאה, לא מייחי, משום דליכא רוס הפסק טפח ממנו ולקרקע, ולא מוקן, אם יש כלי על גבה כגבד הטומאה אפילו עד לרקיע שמא, דטומאה רצוצה שאין לה אהל טפח טוקמת ושולה (שם י.).

[גרסת לר' ופ"ע]

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה ריא אפי' וד"ה אאם הר"מ : (ב) תוס' ד"ה אבל וכו' דאין אאם מתעברת ומחזרת ומי שפיר שליא :

[עי' תוס' סוסה סי' ד"ה מליגת]

[לקמן סה:]

[מוספתא פ"ד ה"ג]

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תוס' ד"ה אאם תפיל שניס וכו' ומכאן מה שהא רואה ביום פ"א · נמחק פ"א ונ"ב פ"ס : ב) תוס' ד"ה קמ"ל וכו' פיוס' ק קיימא דאין נפל אין מחזרת ומתעברת ומי' כלל :

[מוספתא פ"ד פ"ס]

[לקמן כחי פ"ס לא' ע"ס גרסת פ' פ"ס]

[פ' רש"ס]

[ג' רש"ל]

[ג' רש"ל]

[ד' רש"ל]

[ה' רש"ל]

[ו' רש"ל]

[ז' רש"ל]

[ח' רש"ל]

[ט' רש"ל]

[י' רש"ל]

[יא' רש"ל]

[יב' רש"ל]

[יג' רש"ל]

[יד' רש"ל]

[טו' רש"ל]

[טז' רש"ל]

[יז' רש"ל]

[יח' רש"ל]

[יט' רש"ל]

[כ' רש"ל]

[כא' רש"ל]

[כב' רש"ל]

[כג' רש"ל]

[כד' רש"ל]

[כה' רש"ל]

[כו' רש"ל]

[כז' רש"ל]

[כח' רש"ל]

[כט' רש"ל]

[ל' רש"ל]

[לא' רש"ל]

[לב' רש"ל]

[לג' רש"ל]

[לד' רש"ל]

[לה' רש"ל]

[לו' רש"ל]

[לז' רש"ל]

[לח' רש"ל]

[לט' רש"ל]

[מ' רש"ל]

[מא' רש"ל]

[מב' רש"ל]

[מג' רש"ל]

[מד' רש"ל]

[מה' רש"ל]

[מו' רש"ל]

[מז' רש"ל]

[מח' רש"ל]

[מט' רש"ל]

[נ' רש"ל]

[נא' רש"ל]

[נב' רש"ל]

[נג' רש"ל]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com